

ВІСНИК

University of life sciences

Виставка

«Зелений тиждень» зібрав аграріїв з усього світу

ОЛЕНА МОВЧАН

З 15 по 24 січня 2016 року у Берліні (Німеччина) відбулася всесвітньо відома Міжнародна виставка «Зелений тиждень». Цьогоріч вона є ювілейною, адже проводиться вже 90 років поспіль, починаючи з 1926-го року. За час свого існування «Зелений тиждень» з місцевого товарного ярмарку перетворився на один із найбільших у світі форумів у галузі сільського господарства, харчової промисловості і садівництва, розрахований як на фахівців, так і на пересічних відвідувачів. Тож у двох десятках павільйонів свою продукцію представили 1660 фірм з 65 країн світу.

Взяти участь у виставці був запрошений також і Сумський національний аграрний університет в особі ректора Володимира Ладика. Поїздка була організована й профінансована проектом «Німецько-Український агрополітичний діалог», який з 2006 року реалізується за фінансової підтримки Міністерства продовольства, сільського господарства та захисту прав споживачів Федеративної республіки Німеччина. Взагалі група з України була досить потужною: у її складі були представники трьох аграрних університетів, Міністерства агрополітики, Держгеокадастру, Земельного союзу України тощо.

Особливістю цього заходу є проведення за два-три дні до

початку виставки тематичних круглих столів, глобальних форумів, білатеральних діалогових зустрічей з організаціями-партнерами, а також участь у так званих кооперативних біржах з основними німецькими організаціями-донорами. Тож українська група взяла участь у низці ділових зустрічей, зокрема, з представниками товариства з обмеженою відповідальністю з реалізації та управління землями (BVVG), де наша делегація ознайомилася з німецьким досвідом роздержавлення земель сільськогосподарського призначення державної форми власності на території колишньої НДР. Цей проект підтримується Федеральним міністерством продовольства та сільського господарства ФРН. На

переконання німецьких колег, у питаннях приватизації землі поспішати не варто, завершення цього процесу у них заплановане до 2030 року і, як проміжний етап, передбачає оренду до 12 років.

Безумовно, досвід однієї країни не можна повністю копіювати і бездумно переносити на іншу, але варто, як мінімум, ретельно його вивчити й за можливості використовувати те, що нам найбільше підходить, адже структура сільськогосподарського виробництва і розвитку сільських територій НДР як країни соцтабору була подібною до нашої.

Плідною виявилася зустріч з представниками Міністерства харчування та сільського госпо-

ювілей

Вітаємо з 70-річчям!

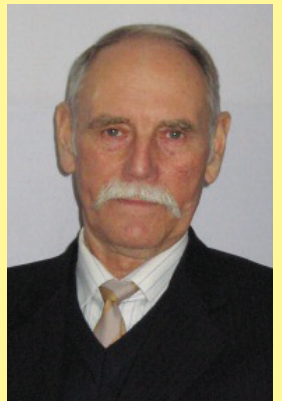
У січні в Сумському національному аграрному університеті відсвяткували 70-річний ювілей вельмишановні науковці: 21 січня – Іван Андрійович Височин, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри архітектури, 26 січня –

Олександр Миколайович Кобжев, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов.

Колектив Сумського національного

аграрного університету щиро вітає ювілярів зі святом і бажає міцного здоров'я, творчих успіхів, родинного затишку, поваги колег та студентів!♦

дарства Німеччини. Структурно воно дещо відрізняється від українського: міністр і два його заступники одночасно є депутатами парламенту, і тільки заступник – керівник апарату не є депутатом. Всі управлінські структури є досить стабільними незалежно від правлячої партії чи коаліції, що дає можливість реалізовувати середньострокові та довгострокові проекти.

Основний фокус дискусії був сконцентрований навколо діючих та перспективних українсько-німецьких проектів, зокрема, мова йшла про DAZ – українсько-німецький аграрний центр, який буде передислокований з с. Потап Черкаської області. Ректор СНАУ на зустрічі вніс пропозиції щодо доцільності використання потужної агроінженерної бази центру для студентських практик, підвищення кваліфікації викладачів, навчання слухачів агроінтернатури СНАУ, а також з метою більш якісної профорієнтації старшокласників та демонстрації їм можливостей сучасного українського агросектору.

Під час проведення Глобального форуму з питань продовольства і сільського господарства розглядалися питання подолання голоду на планеті до 2030 року. І, оскільки, за прогнозами, до 2050 року 75% населення планети буде жити у містах, на перший план виходить питання забезпечення міст якісними продуктами харчування в умовах інтенсивної глобалізації. А деякі цифри взагалі шокують: у сучасному світі, за різними оцінками, від 10 до 40% продуктів харчування, включаючи хліб, потрапляє у смітник!

Очевидною стає роль українського агропромислового комплексу у подоланні голоду на планеті Земля, адже не дарма Україна з давніх-давен справед-

ливо вважається світовою житницею, до того ж маючи величезний потенціал до розвитку: на сьогодні, залежно від виду продовольства, потужності українського аграрного сектору використовуються лише на 40-60%.

На «Корпоративній біржі» відбулася низка зустрічей з представниками організацій, більша частина яких вже давно є партнерами СНАУ: це Університет прикладних наук Вайєнштефан, Фермерський союз Німеччини, фірми «DEULA-Nienburg», «Лого», «АПОЛЛО» та інші. Впродовж зустрічей були обговорені питання подальшої співпраці, особливо ті аспекти, що стосуються студентського обміну та виробничих практик.

Приємне враження справляла на відвідувачів та частина виставки, де була представлена традиційна українська кухня та продукція українських виробників. Вареники, млинці, ковбаси, борщ – все, чим славиться наша країна, а також сир, ковбаси, горілка і, звісно ж, сало – користувалися величезною популярністю у відвідувачів.

Для українських виробників участь у Міжнародній виставці «Зелений тиждень» – це, по-перше, ще одна можливість заявити про себе, прорекламувати свій товар європейському споживачеві, налагодити постачання на міжнародні ринки, а по-друге – це нагода порівняти свою продукцію з товарами провідних світових виробників, щоб вкотре пересвідчитися, що єдиний шлях до успіху – неухильне дотримання технологій та рівняння на кращих.

А для Сумського національного аграрного університету позитивні наслідки участі у виставці полягають, перш за все, у підтриманні сталих ділових контактів та налагодженні нових♦

наука

Бджолярі з усієї України зібралися в Сумському НАУ

ОЛЕНА МОВЧАН

23 січня 2016 року в Сумському національному аграрному університеті відбувся Всеукраїнський семінар "Сучасні технології у бджільництві: виведення бджолиних маток та виробництво маточного молочка. Роль бджільництва у розвитку сільських територій". Цільова аудиторія семінару – пасічники-любители та професіонали, голови сільських та селищних рад. Мета його проведення – популяризація бджільництва як традиційно українського промислу, який має довгу історію, що сягає доби Київської Русі, обговорення найактуальніших проблем сучасного українського бджолярства, спільний пошук рішень.

Сьогодні Україна посідає перше місце з виробництва меду серед країн Європи та третє місце серед всіх країн світу. У сучасній Україні підготовка спеціалістів з бджільництва здійснюється у кількох вищих навчальних

закладах, у тому числі й Сумському НАУ: саме тут на біолого-технологічному факультеті готують спеціалістів-технологів за напрямом виробництва продуктів бджільництва.

Тож впродовж роботи семінару бджо-

лярі з усієї України обговорили низку питань, що є цікавими фахівцям галузі: це й організація матковивідної справи в Україні, і світовий досвід у виведенні маток та виробництві маточного молочка та можливості його застосування в Україні, і ветеринарні аспекти виведення маток та виробництва маточного молочка тощо. Про роль продуктів бджільництва у проблематиці здорового довголіття, про те, як впливає інтенсифікація цієї галузі на розвиток сільських територій, говорили науковці з Сумського національного аграрного університету, Харківського національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», Папського григоріанського університету (Рим – Київ), а

також бджолярі-практики.

Український мед на сьогодні є визнаним у всьому світі цінним продуктом, користується великим попитом в Європі, а отже, в українських бджолярів попереду великі перспективи й багато роботи♦

Наукова діяльність – основа розвитку сучасного університету

ЮРІЙ ДАНЬКО,

к.е.н., доцент, завідувач науково-дослідної частини

Для вищого навчального закладу наукова робота має бути пріоритетним напрямом діяльності, що забезпечує його конкурентоспроможність та стабільний розвиток. Аналіз рейтингів університетів України та світу свідчить, що провідні позиції займають саме ті навчальні заклади, які мають високий рівень організації наукової роботи.

На сьогодні в Україні відбуваються динамічні зміни в організації наукової роботи у вищих навчальних закладах. Ці процеси відбуваються в контексті загальної інтернаціоналізації освітньої та наукової діяльності. Сучасний університет має вести активний пошук міжнародних грантів та інших донорських коштів для проведення досліджень та зміцнення лабораторно-матеріальної бази. Оцінка наукової діяльності університету відбувається з використанням загальноприйнятих у світі критеріїв, як то публікації в провідних наукових виданнях, індекс Гірша, наявність міжнародних патентів та авторських свідоцтв. Наукова діяльність університету, як і кожного окремого науковця, має бути інтернаціональною і публічною. Перелічене складає лише невеликий відсоток від тих критеріїв, яким має відповідати СНАУ. І кількість цих критеріїв зростає досить динамічно.

Рік, який минув, показав, що Сумський національний аграрний університет є визнаним лідером наукової діяльності серед вищих навчальних закладів аграрного спрямування. Підтвердженням цьому є результати роботи, отримані науково-педагогічним колективом.

Так, у 2015 році в університеті виконувалась одна науково-дослідна робота, що фінансувалась з державного бюджету – «Посередництво під час розгляду трудових спорів у суді». Науковим керівником цієї ДБТ є д.юр.н., професор Запара С.І., а замовником – Національна служба посередництва і примирення. Також упродовж

2015 року виконувались роботи за 41 угодою з агроформуваннями Сумської області та підприємствами України. Крім того, університетом було залучено навчально-науковий грант Світової організації торгівлі (ФАО) та Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) «Успішний зерновий бізнес на невеликій площі». Загальний обсяг фінансування наукових та науково-технічних робіт за кошти замовників у 2015 році становив 1591,5 тис.грн., що майже в 2,5 рази більше в порівнянні з 2014 роком. Крім того, 53 теми виконувались співробітниками університету за власні кошти.

Загалом упродовж 2015 року співробітниками університету було завершено 39 науково-дослідних робіт, було розроблено 4 нові технології, виведено 3 нових сорти сільськогосподарських культур, упроваджено 1 дослідний зразок та 26 нормативно-технологічної документації. Протягом року отримано 33 патенти, в т.ч. 4 – за кордоном. Видано 60 монографій, 29 підручників та навчальних посібників, опубліковано 1679 статей і тез доповідей в наукових виданнях.

Протягом 2015 року в Сумському національному аграрному університеті працювало 2 спеціалізовані вчені ради: з ветеринарних наук за спеціальностями «Гігієна тварин та ветеринарна санітарія» та «Ветеринарне акушерство», а також із сільськогосподарських наук: «Селекція і насінництво» та «Рослинництво». За звітний рік у цих спецрадах був проведений захист 7 дисертаційних робіт. У цілому в 2015 році співробітниками університету було захищено 2 докторських та 22 кандидатських дисертацій.

Співробітниками університету взяли участь у роботі 528 наукових конференцій, семінарів обласного, державного та міжнародного рівнів. Протягом 2015 року університетом було проведено 9 конференцій різного рівня, а саме:

- Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Аграрний форум – 2015» (28-29 травня 2015 р.);
- Міжнародна науково-практична конференція «Риторика та пропедевтика і теорія комунікацій» (18-19 березня 2015 р.);
- XXI Міжнародна науково-методична конференція «Технології XXI століття» (8-10 вересня 2015 р.);
- Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 30-річчю ФВМ Сумського НАУ «Сучасні аспекти та перспективи розвитку ветеринарної медицини» (10-12 червня 2015 р.);
- Міжнародна науково-практична конференція «Діагностика, профілактика та лікування хвороб дрібних тварин» (30-31 липня 2015 р.);
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Гончарівські читання» (22 травня 2015 р.);
- Всеукраїнська науково-практична

конференція «Актуальні питання вітчизняної юридичної науки» (16-17 квітня 2015 р.);

- Щорічна науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів Сумського національного аграрного університету (21-24 квітня 2015 р.);
- Традиційна щорічна наукова конференція студентів Сумського НАУ, присвячена Міжнародному дню студента (17-19 листопада 2015 р.).

Крім того, Сумський національний аграрний університет виступив співорганізатором таких наукових конференцій: «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики» (1 грудня 2015 року, м. Полтава, Полтавська державна аграрна академія) та «Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення» (1-12 квітня 2015 р., м. Львів, Національний університет «Львівська політехніка»).

Що стосується студентської науки, то у 2015 році в Сумському національному аграрному університеті працювало 115 студентських науково-дослідних гуртків, в яких навчалися 1028 студентів, у тому числі 40 студентів брали участь у виконанні науково-дослідних робіт. Звітного року опубліковано 1108 наукових статей та тез доповідей студентів, у т.ч. 595 спільно з викладачами університету. 50 студентських наукових робіт брали участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2014-2015 н.р., з яких 11 стали переможцями.

Активно працювала у 2015 році і Рада молодих вчених СНАУ. У звітному році к.с.-г.н., доцент Коваленко В. М. та к.тех.н., доцент Зубко В.М. отримали stipendію Кабінету Міністрів України для молодих учених, крім того, к.тех.н., доцент Зубко В.М. став лауреатом Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України.

Активною є робота з інтернаціоналізації наукових здобутків вчених Сумського національного аграрного університету. У 2015 році університет посідав 78 місце серед вищих навчальних закладів України за кількістю публікацій у наукометричній базі Scopus. Загальна кількість публікацій склала 42 од., кількість цитувань – 107, індекс Гірша – 6.

У 2015 році Сумський національний аграрний університет приєднався до проєкту «Бібліометрика української науки від GoogleScholar і Scopus». Були створені 176 профілів науково-педагогічних працівників СНАУ.

У 2016 році перед науковцями Сумського національного аграрного університету стоять дуже серйозні завдання у сфері науки. Вони визначені Стратегією розвитку університету та включені до пріоритетних напрямів. Ось окремі із них: - у 2016 році заплановано проведення

9 науково-практичних конференцій, у тому числі Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції економіки та менеджменту аграрного сектору Центральної та Східної Європи», присвяченої 80-річчю з дня народження професора І.М.Брюховецького;

- відкриття 3-х потужних міжфакультетських науково-дослідних лабораторій та початок процедури з їх акредитації та сертифікації;

- збільшення кількості наукових публікацій кожного працівника у виданнях, що входять до наукометричної бази даних Scopus;

- активізація міжнародної наукової грантової діяльності та роботи з отримання державного фінансування науки.

Це далеко неповний перелік тих завдань, які стоять перед Сумським національним аграрним університетом. З 2016 року змінюються процедури отримання наукових ступенів, вчених знань, ліцензування освітньої діяльності. Повністю змінюється формат навчання в аспірантурі та докторантурі.

Таким чином, враховуючи динамічні трансформаційні процеси, що відбуваються в науковому просторі України та світу, кожен науково-педагогічний працівник має відчувати особисту відповідальність за розвиток науково-технічної діяльності Сумського національного аграрного університету. Сьогодні не стоїть питання, потрібно чи не потрібно проводити дослідження, подавати заявки на патенти, брати участь у конференціях, писати публікації у виданнях Scopus тощо. Сьогодні – це об'єктивна необхідність, продиктована вимогами часу♦

газета
Вісник
Сумського національного аграрного університету
заснована у 1991 році.

Мова видання – українська.

Реєстраційне свідоцтво СМ №376/35-пр від 22 лютого 2007 р.

Редактор: Олена Мовчан
Верстка: Людмила Барліт
Коректор: Тетяна Марченко

м.Суми, вул.Герасима Кондратьєва, 160, каб. 220, головний корпус
<http://sau.sumy.ua>

Газету набрано і зверстано в ІП медіацентрі СНАУ

Тираж – 1000 примірників.

спільний проект

Секрети успішного агробізнесу для фермерів

ОЛЕНА МОВЧАН

«Робити землю родючою, а родину – квітучою» – саме таким є девіз сучасного фермерського руху в Україні. Фермерство – справа, що потребує максимальної віддачі: займаючись цим бізнесом, у вас не вийде приділяти роботі чітко відведений час з 9.00 до 17.00. Для того, щоб почуватися впевнено й отримувати прибутки, доводиться працювати 24 години на добу і 365 днів на рік, без відпусток, відгулів, прогулів, не дивлячись на хворобу та інші складнощі. Зазвичай кожен фермер є спеціалістом у рослинництві, тваринництві, ветеринарії, бухгалтерській справі тощо, адже правильна організація й діяльність господарства неможлива без всіх цих знань, а дозволити собі велику кількість найманих працівників може тільки той, хто готовий до значного зменшення власних прибутків.

Але насправді й цього замало: недостатньо просто приділяти справі весь свій час, щоб бізнес міцнішав і розвивався. Потрібно постійно «тримати руку на пульсі» через те, що зростає конкуренція, з'являються нові технології, приймаються нові закони, виводяться нові сорти рослин та високопродуктивні породи тварин, і, якщо хочеш бути серед перших, треба вчасно про все дізнаватися, враховувати й використовувати це у власній діяльності.

Проект «Успішний зерновий агробізнес на невеликій площі», запроваджений Європейським банком реконструкції та розвитку, Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) спільно з Сумським національним аграрним університетом, і був покликаний підвищити знання й кваліфікацію фермерів, які в Україні вважаються дрібними (власників господарств із земельною площею до 5 тис. га). На участь у ньому зареєструвалися фермери з 7 регіонів України.

На сьогодні вже можемо говорити про успішність проекту, адже фінальний етап «Економіка та управління зерновим бізнесом із диверсифікацією у розрізі тваринництва», що відбувся у СНАУ 28-29 січня 2016 року, став достойним завершенням блоку з 4-х модулів. Як і у попередні рази, його програма була розрахована на 2 дні й складалася з теоретичної та практичної частини.

У перший день впродовж семінарської частини були розглянуті питання логістичного під-

ходу до управління виробництвом зернових на невеликій території, диверсифікації зернового виробництва у напрямку дрібного тваринництва (вирощування овець та кіз), виробництва комбікормів для невеликих фермерських господарств, ресурсозбереження кормів як основного фактору ефективного

ведення свинарства тощо. Заняття проводили провідні викладачі біолого-технологічного факультету СНАУ, а також факультетів економіки і менеджменту та ветеринарної медицини. Практичний тренінг відбувся на базі спільного агрохімічного підприємства «Родючість» у с. Склярівка Сумського району. Для учасників тренінгу був проведений майстер-клас на тему «Досвід диверсифікації напрямків розвитку аграрного підприємства».

Впродовж дру-

гого дня теоретичні заняття з фермерами проводили як викладачі СНАУ, так і запрошені експерти з консультативного центру Асоціації виробників молока, аудиторської фірми «Зевс», відділу лізингу Сумської філії Національної акціонерної компанії «Укргролізинг» та Сумського обласного управління Ощадбанку. Були розглянуті питання формування оптимальної структури посівних площ для забезпечення повноцінної ефективної годівлі ВРХ, диверсифікації сільськогосподарського виробництва в контексті теорії сталого розвитку та виробництва і обігу органічної продукції, використання лізингу в оновленні тваринницької галузі для невеликих господарств, кредитування невеликих сільськогосподарських підприємств, а також проведений порівняльний фінансовий аналіз молочнотоварних ферм. Під час

практичного тренінгу учасники виконували вправи з визначення ринкової вартості зерна через альтернативи його реалізації чи господарської реалізації у тваринництві.

По завершенні цього модулю слухачам було запропоновано виконати тестові завдання, які не тільки дозволять оцінити рівень засвоєння знань, а й допоможуть визначити найбільш успішних претендентів на поїздку до Франції.

Ну, а фінальним акордом проекту стане потужна Національна конференція «Мільйон з гектара: наскільки та чому це реально?», яка відбудеться 19-20 лютого 2016 року у Львові. Тематика її ідеально підходить як успішним сільськогосподарським компаніям, так і новачкам бізнесу: дводенна програма дозволить одержати повну картину абсолютно всіх новітніх сфер і ніш аграрного сектору країни, оцінити можливості впровадження нового виробництва та диверсифікованості виробничих потужностей на малій площі з мінімальними витратами, максимальною віддачею та високою маржинальністю.

На другий день конференції запланований практичний бізнес-тур до провідних господарств Львівської області, а також на найбільший в Україні оптовий ринок сільськогосподарської продукції «Шувар»♦

партнерство

Триває співпраця СНАУ та Програми Розвитку ООН

Нещодавно у м. Київ відбулася зустріч координаторів мережі університетів-партнерів проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», який реалізується в Україні Програмою Розвитку Організації Об'єднаних Націй та Європейським Союзом. Від Сумського національного аграрного університету участь у роботі з'їзду взяв координатор проекту, завідувач науково-дослідної частини Юрій Данько.

У ході роботи учасники проаналізували роботу мережі вищих навчальних закладів за 2015 рік, обговорили успішні практики роботи за звітний період, визначили перспективи співпраці з Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад щодо реалізації дистанційного курсу зі сталого місцевого розвитку, склали перспективний план роботи на 2016 рік.

Необхідно зазначити, що Сумський національний аграрний університет активно співпрацює з ПРООН у рамках проекту. Зокрема, викладачі проводили дослідження окремих аспектів місцевого розвитку, орієнтованого на громаду. Результати досліджень були опубліковані у спільних монографіях та наукових виданнях. Студенти СНАУ брали участь у міжуніверситетських дебатах, які відбулися влітку в м. Ужгород, міжнародному конкурсі соціальної реклами «Інший погляд» та багатьох інших проектах. У грудні для студентів СНАУ, УАБС та СумДУ був організований виїзд до громади селища Липова Долина, де актив-

но впроваджується проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». І це лише незначна частина усіх заходів, що були реалізовані в межах співпраці.

Проаналізувавши звіт за минулий період та план роботи на 2015 рік в рамках конкурсу серед ресурсних центрів зі сталого розвитку у вищих партнерствах ПРООН, ресурсний центр Сумського НАУ нагороджений сучасним ноутбуком та багатофункціональним пристроєм. Крім того, у 2016 році Сумський національний аграрний університет спільно з ресурсними центрами інших вишів регіону буде координувати проведення всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з проблематики сталого розвитку♦

важливо

План наукових заходів для студентів на 2016 рік

- Міжнародна науково-практична конференція «Аграрний форум – 2016» (20 травня 2016 р.)

- Міжнародна науково-практична конференція «Гончарівські читання» (26-27 травня 2016 р.)

- Щорічна науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів Сумського національного аграрного університету (12-16 квітня 2016 р.)

- Традиційна щорічна наукова конференція студентів Сумського НАУ, присвячена Міжнародному дню студента (16-17 листопада 2016 р.)

- I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук (1-15 грудня 2016 р.)

міжнародна інтеграція

Словаччина відкрита для співробітництва

Міжнародна інтеграція є необхідною умовою для подальшого розвитку всіх сфер економіки держави. Не є виключенням й освітні та наукові процеси, які відбуваються в Україні. Сучасний розвиток вишу неможливий без партнерських зв'язків із закордоном. Нещодавно проректор з наукової роботи та економічних питань Олександр Маслак став учасником Міжнародної науково-практичної конференції у Братиславі (Словаччина). І сьогодні на сторінках газети «Вісник СНАУ» Олександр Миколайович ділиться враженнями про цю поїздку.

– **Олександр Миколайовичу, розкажіть, будь ласка, що це за конференція?**

– Міжнародна науково-практична конференція мала назву «Економіка, наука, освіта: інтеграція та синергія». Проходила вона у столиці Словачької республіки м. Братислава в період з 17 по 22 січня 2016 року. Основним організатором конференції виступило Академічне товариство Міхала Балудянського та Всеукраїнська спілка вчених-економістів, співорганізаторами – окремі університети Польщі, Німеччини, України та Грузії. Учасниками конференції стали науковці з вишів Словачької республіки, Австрії, Німеччини, Грузії та України.

– **Які питання розглядалися на конференції?**

– Це був широкий спектр економічних питань окремих сфер діяльності, розвитку науки та освіти. Крім того, впродовж роботи конференції працювали секції за різними науковими напрямками. Так, секція «Внесок соціальних наук та освіти в розвиток соціально-економічних процесів» була присвячена питанням економічних наук, психології та соціології, політології, міжнародних відносин та педагогіки.

У роботі секції «Внесок гуманітарних наук та освіти в розвиток соціально-економічних процесів» переважали питання історії, філософії, археології, релігієзнавства, культурології, філології та лінгвістики.

Працювала також секція «Внесок фундаментальних наук та освіти в розвиток соціально-економічних процесів», на якій обговорювалися проблеми фізики та аст-

рономії, хімії, геології, географії, мінералогії, гідрогеології, кліматології, математики, біології та екології.

На секції «Внесок прикладних наук та освіти в розвиток соціально-економічних процесів» розглядалися питання медицини та фармакології, інформаційних технологій, механічної інженерії, енергетики та електричної інженерії, хімічної інженерії та біоінженерії, архітектури та будівництва, аграрних наук.

Загалом участь у конференції взяли майже 500 науковців, які опублікували тези доповідей та статті, та понад 100 науковців, які стали безпосередніми учасниками пленарних та секційних засідань. До речі, більшість з них представляли виші та наукові установи України.

– **Розкажіть про головного організатора конференції – Академічне товариство Міхала Балудянського.**

– Перш за все нагадаю, що Міхал Балудянський – це відомий педагог, господажник, державний та громадський діяч, засновник і перший ректор Санкт-Петербурзького університету та засновник Київського університету св. Володимира (нині Київський національний університет ім. Т. Шевченка). Впродовж життя навчався та працював на території теперішньої Австрії, Словачії, Чехії, Угорщині, Румунії та Росії. Наукове товариство, що носить його ім'я, працює вже впродовж декількох десятиків років, ставлячи собі за мету організацію міжнародних конференцій та стажувань для викладачів та студентів; видає науковий журнал, досліджує життя та діяльність Міхала Балудянського та знайомить з ним широ-

ке коло науковців та студентів.

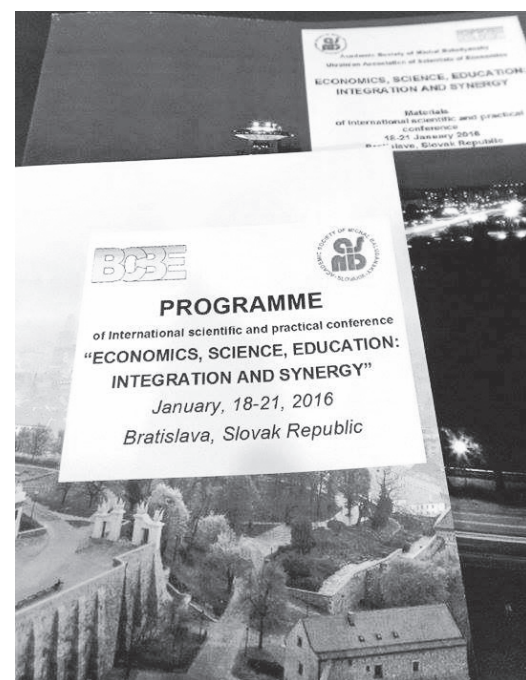
– **Що було особливістю цієї конференції?**

– Програма конференції передбачала проведення стажування для її учасників з інноваційних підходів та методів в європейській освіті. За результатами проведених занять були видані сертифікати про проходження закордонного стажування обсягом 32 години, що враховувало аудиторні заняття та самостійну підготовку.

Програмою конференції передбачалося відвідування Віденського класичного університету та історичних місць м. Відень (Австрія), Будапештського університету економіки та бізнесу та історичних місць м. Будапешт (Угорщина). Під час оглядових екскурсій учасниками була запропонована екскурсія та детальна розповідь про історію розвитку цих університетів та сучасні тенденції, а також розповідь про відомих науковців та їх досягнення. Учасники знайомилися з умовами навчання студентів, відвідували зали для урочистостей, аудиторії для практичних занять та лекцій, мали можливість оцінити їх оснащення. Загалом додаткові програми конференції були цікавими та пізнавальними.

– **Чи є можливість співробітництва СНАУ з науковцями Словаччини?**

– Під час конференції проводилися перемовини з теперішнім головою Академічного товариства Міхала Балудянського Міхалом Варчолою. Досягнуті попередні домовленості щодо можливості вступу університету в це наукове товариство. Це дає змогу долучатися до планування різних наукових та освітніх заходів товариства, виступати співорганізаторами наукових конференцій. До того ж, академічне товариство має власний науковий журнал «Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky», де на пільгових умовах можна розмістити публікації наших науковців. При цьому додатково можуть видаватися випуски

журналів як за гуманітарними, так і технічними галузями наук, що вміщатимуть статті виключно авторів нашого університету.

Крім цього, відбулися перемовини із проректором з науково-дослідницької діяльності Пан-Європейського університету в Братиславі, доктором права Властою Куновою. Одним із основних напрямів діяльності університету є підготовка фахівців з міжнародного права, і вони готові розглянути пропозиції щодо співробітництва з юридичним факультетом нашого університету. Цей приватний університет також видає міжнародний науковий журнал «Creative and Knowledge Society», де наші науковці теж могли б розміщувати свої статті. Тож таке співробітництво може бути дуже корисним для СНАУ♦

Розмовляла ОЛЕНА МОВЧАН

актуально

Агропрофесії: тренди сьогодення з проекцією в майбутнє

За повідомленням інформаційного порталу *latifundist.com*, у сучасному світі неухильно зростає потреба у високопрофесійних кадрах для аграрного сектору. Змінюється світ, змінюється й агробізнес. Сьогодні не варто боятися роботи на селі: високорозвинені підприємства здатні запропонувати цілком пристойні умови праці, і, що найголовніше, – добре за це заплатити. Тож які професії, за прогнозами спеціалістів, будуть затребуваними у найближчі роки?

У 2015 році сільськогосподарські професії нарешті стали цікавими молоді. Фахівці агросектору української економіки сходяться на думці, що ті абітурієнти, які зрозуміють перспективність навчання на зоотехніка, ветеринара, агронома та інші агроспеціальності, будуть не тільки працевлаштовані, але й зможуть отримувати чималі гроші за свою працю.

Збираючись підкорювати агросектор і бажаючи отримувати максимум вигоди від своєї діяльності, молодий спеціаліст зобов'язаний розуміти, кого чекає гідне майбутнє. Так, на думку менеджера по залученню талантів та інновацій JTІ Україна Марії Бондаренко, компетенціями майбутнього є «крос-функціональність, мультикультурність, мультимовність, відкритість». Вона називає цінними тих фахівців, які володіють знаннями й навичками відразу в декількох галузях.

АГРОНОМ

Сучасний представник цієї професії зобов'язаний знати існуючі види і сорти сільськогосподарських культур і вміти правильно організовувати сільськогосподарські роботи з урахуванням географічних і кліматичних умов. Йому необхідно і ґрунт оцінити, і способи його обробки підібрати, і про посіви подбати, тобто гарантувати збір максимально можливого врожаю. Перелік завдань, що стоять перед кожним агрономом, дійсно широкий, а тому не дивно, що до кандидатів на подібну посаду надзвичайно високі вимоги на агропідприємствах будь-якого рівня. Для роботи агрономом потрібен і незвичайний аналітичний розум, і почуття відповідальності, і надзвичайна витримка, і хороша спостережливість, і, звичайно ж, розвинена оперативна пам'ять.

ТЕХНОЛОГ

Ця спеціальність з числа вічних. На фахівців цієї професії завжди суттєвий попит, хоча керівники агропідприємств намагаються підбирати на відповідні посади кандидатів з досвідом.

Технолог в агросекторі, як на будь-якому виробництві, являє собою сполучну ланку між ідеєю і моментом втілення її в життя. Щоб ефективно працювати за цією спеціальністю, потрібно бути ерудованою і творчою особою. Сучасна економіка вимагає від технолога бути одночасно унікальним і універсальним, за це він і цінується на ринку праці. Тільки завдяки його праці виробничі процеси не просто розробляються і впроваджуються, але і регулярно удосконалюються. А постійний контроль виробництва дозволяє попереджати або своєчасно вирішувати виробничі проблеми.

АГРОІНЖЕНЕР

Загалом ця професія в чомусь схожа зі спеціалізацією технолога. Однак головне для агроінженера – вміти швидко знаходити спільну мову з будь-якою технікою. Правда, мало буде власне інтересу до техніки, потрібно мати також особливий склад розуму, творчий підхід і просторову уяву. І це не кажучи вже про уважність, відповідальність та винахідницьку жилку. По суті, від агроінженера керівник підприємства чекає нових ідей, яку придбати максимально ефективно і разом з тим затребувану агротехніку, апаратуру і технології для сільськогосподарського виробництва.

ГЕНЕТИК-СЕЛЕКЦІОНЕР

Ця професія ще у 2010 році журналом «Форбс» була названа в числі найперспективніших професій, які не втратять актуальності до 2020 року. Так воно і є. Підприємства, що спеціалізуються на рослинництві, не можуть відмовитися від допомоги у підборі сортів, контролі посівів і спеціального догляду за ними. А це завдання саме такого фахівця. Відомо, що тільки від злагодженої роботи генетиків-селекціонерів і агрономів безпосередньо залежить висока продуктивність аграрного підприємства.

ВЕТЕРИНАР

Ця професія для тих, кому подобається працювати з тваринами, хто вміє знаходити до них підхід і налаштований займатися їх лікуванням у своєму подальшому житті. Подібні фахівці з достатньою кваліфікацією вкрай

необхідні більшості агропідприємств і не тільки тваринницьким комплексам. Ветеринари потрібні компаніям, що спеціалізуються на випуску кормів для тварин, а також виробникам м'ясо-молочної продукції. Не потрібно забувати і про фахівців «з конкретних тварин»: фелінологів, кінологів тощо.

ЗООТЕХНІК

Як і ветеринар, цей фахівець повинен любити тварин, знати їх хвороби і вміти їх попереджати. До того ж, від зоотехніка чекають впровадження ефективних методів вирощування худоби, проведення розрахунку кормів. Йому доручається розробка і процес реалізації програм з якісного відтворення поголів'я на фермі. Відповідає зоотехнік також за оптимізацію умов утримання тварин, збільшення продуктивності, управління якістю продукції та інші процеси. Суміжна з зоотехніком професія консультанта (спеціаліста) з тваринництва, який, як правило, відповідає за презентаційно-семінарний напрям роботи агрокомпанії, допомагає просуванню нових технологій, кормів тощо.

ФЕРМЕР – ОКРЕМА ПРОФЕСІЯ?

Фермер – не зовсім професія у чистому вигляді. Це більшою мірою стиль життя. По суті, фермери являють собою приватних підприємців, які обрали той чи інший напрямок сільського господарства (від вирощування картоплі або зернових до виробництва м'яса і молока), не привертаючи до його ведення і розвитку сторонніх фахівців, принаймні, на ранніх етапах. Рентабельності свого господарства фермеру вдається домогтися лише при володінні кількома спеціальностями. Так, потрібно не просто вміти вирощувати врожай або ж утримувати худобу, а й вести бухгалтерський облік, реалізовувати одержану продукцію і т.д.

Щоправда, не всякий фермер здатний витримати конкуренцію на вітчизняному ринку. Виживають серед таких фахівців лише ті, хто вміють «крутитися», впроваджувати і ефективно реалізовувати новаторські ідеї, інноваційні технології, кому вдалося зайняти поки ще вільні ніші в аграрному секторі.

Бажаючи почати кар'єру фермера, слід бути готовим жити в сільській місцевості. Причому трудитися належить від зорі до зорі. Піти у відпустку буде непросто, хоча споживач тобі завжди буде вдячний за свіжий хліб і смачне молоко♦

За інформацією сайту *latifundist.com*

конкурс

Краща аграрна практика – 2015

Продовження. Початок у № 8 (250).

Екологічно чиста практика в Швейцарії

РОМАН БОНДАРЕЦЬ,
студент факультету агротехнологій та природокористування

ляли біологічними добривами та стимуляторами росту Organic Plant Feed. Вся розсада вирощувалася 5-6 тижнів та продавалася на висаджування у відкритий ґрунт.

Насіння закуповувалися не протруєне, не інкрустоване, а лише відкаліброване. Все насіння було оригінальним. По насінню ми співпрацювали з Сінгентою, Нунемсом та швейцарською фірмою біологічного насіння Уфа Семеніс.

Також мав нагоду відвідати тепличний комплекс, де вирощувалися культури, такі як огірки, перець,

баклажани та помідори. Невеличкою проблемою для мене стала мова, оскільки весь обсяг інформації, на жаль, не зміг зрозуміти.

Всю продукцію ми мили, фасували та продавали в мережу швейцарських продуктових гіпермаркетів.

Звичайно, простіше, коли ти маєш базовий багаж знань в сфері рослинництва та овочівництва. Завдяки цьому я з невеличкою допомогою зміг налаштувати сівалку при висіві моркви, скласти овочеву сівозміну з проміжними культурами (салат та редиска). Вирахувати норму висіву, знати схему посадки або спосіб сівби. Але теорія теорією, а практика практикою.

Поспостерігавши за всіма технологічними процесами, все набагато швидше запам'ятовується та сприймається. Практично я побачив, як потрібно вносити органічні добрива, проводити механізовану збір урожаю, проводити зрошення.

Ця практика для мене була чудовою можливістю взяти участь у процесі вирощування та догляду біо культур. Покращити свої знання іноземної мови та набути вмінь користуватися новітньою технікою, зокрема тракторами фірми Дойц та Нью Холланд. Також проводити контроль урожаю цвітної капусти, моніторинг забур'яненості і таке інше.

Я вважаю що закордонна практика є чудовим шансом для молодого студента агронома поглибити свої знання в сфері овочівництва та набутти нових професійних навичок та дізнатися секрети закордонних фермерів◆

Найполунічніше літо

ТЕТЯНА САВІНОВА,
студентка факультету економіки і менеджменту

Що ви знаєте про Німеччину? Багато хто відповість, що це держава, яка розташована в Центральній Європі. Інші скажуть, що федеральним канцлером країни є Ангела Меркель. Не дуже захоплююча інформація, правда? Так і для мене було. Але коли я цього літа пробула там майже три місяці, Німеччина відкрилася для мене зовсім з іншого боку.

Найголовніше – це знання мови. У містах, в яких я побувала – Росток, Гамбург, Шверін англомовних мешканців знайти майже неможливо. Коли ви потрапите в знамениту столицю Німеччини Берлін, там ви зможете вільно поговорити англійською. Німецьке населення досить привітне і ввічливе до українців, що мене вразило.

Завдяки київській фірмі Інтер Агро Імідж та Сумському національному аграрному університету я мала можливість працювати за програмою Карлс – збирання полуниці. Чесно кажучи, робота складна як фізично, так і морально.

Потрапила я в одну з найкращих груп – Нібеска, з найкращим польським супервайзером Збішиком. Дружня атмосфера, позитивний настрій у будь-яку погоду допомагали мені плідно та якісно виконувати свою роботу. Працювали кожного дня майже 70 днів контракту. Бачила найкрасивіші світанки, а після душі у вечері – найнеповторніші заходи сонця.

Хоча працювали по 12-13 годин на добу, особисто мені вистачало часу, щоб прасувати одяг, прибирати, готувати їжу, малювати вітальні листівки друзям кемпінгу на дні народження, відвідувати виставку льодових скульптур, гуляти по торговельній території Карлс, смакувати на дегустаціях лікери з полуниці та каву з полуничним смаком, їздити вночі на велосипедах на Балтійське море (яке ж воно холодне!), грати в карти, шахи, співати пісні, влаштовувати дискотеки... А вже о третій ранку – підйом!

Щодо харчування за програмою можна сказати, що власноруч приготувана їжа набагато смачніша і апетитніша, хоча, коли голодний та втомлений, то бути гурманом недоречно, їси все.

Я ніколи не думала, що літо може бути таким холодним, як це було в Німеччині! Якщо будете їхати, обов'язково беріть зимові куртки і шапку, не пожалкуєте! Умови проживання на кемпі за програмою Карлс гарні, мабуть, чудові. Зв'язок з близькими і рідними кращим буде по телефону, wi-fi працює за певним розкладом, дуже повільно, а іноді не працює взагалі.

Завершився сезон, а до дати виїзду на батьківщину ще тиждень, тож я зі своїми новими друзями вирішили подорожувати. Були в Парижі дві доби. Побачила ранкову і вечірню Ейфелеву вежу, милувалися Лувром, Нотр-Дамом, Єлисейськими полями, каталися на пароплаві, куштували французьку каву з круасанами, але парфумів справжніх не купували, адже їхня ціна була у межах €70-80.

Одне могу сказати точно, київський метрополітен, наш український, набагато гарніший, естетичніший, достойніший та чистіший на противагу паризькому. Ціни в Парижі на товари першої необхідності, порівняно з Німеччиною, більші у 3-4 рази. Хто буде в Німеччині, раджу завітати до Берліна, до міста Шверін та Амстердам. Шалені, позитивні емоції та чудові фото ви матимете!

І якщо ви все-таки плануєте поїхати до Німеччини, готуйтеся, що німці дуже відповідально ставляться до своєї роботи і до своїх законів: схаявити, вкрати чи обдурити вам не вдасться!

Завдяки програмі Карлс я знайшла нових друзів, знайомих, з якими ми інколи зустрічаємося та ділимося спогадами про смішні моменти нашого полуничного літа. Адже тяжкі виснажливі будні відходять на задній план, залишаючи на першому місці найприємніше◆

Як у мене був свій будиночок в Німеччині

БОГДАН ТАРАНИШЕН,
студент 4 курсу, спеціальність «Інженер-механік»

З першого навчального року в Сумському національному аграрному університеті я почав вивчати німецьку мову. Викладач на парах завжди розповідав нам

про те, що хоча б раз у житті ми повинні відвідати Німеччину, познайомитися з її культурою, традиціями, народом. І я загорівся бажанням відвідати цю країну, тому почав інтенсивно вивчати німецьку мову. Дуже добре, що наш виш має багато різноманітних програм за вибором для проходження закордонної практики в фермерських господарствах Німеччини, Швейцарії та в інших країнах.

З квітня по вересень 2015 року я проходив стажування в фермерському господарстві Німеччини. До речі, це все була

моя третя практика за кордоном. У 2012 році я проходив стажування в Німеччині, а у 2013 – у Швейцарії.

Сім'я фермера зустріла мене дуже добре. Я жив у власному будиночку, у якому було все необхідне: кухня, туалет, душ, інтернет, ліжко. Харчувався разом із родиною фермера. Мій шеф займався розведенням великої рогатої худоби (корів) для подальшої реалізації молока. Вся робота була автоматизована, мені залишалося лише контролювати процес та працювати з технікою (тракторами), а коли щось виходило з ладу – ремонтувати, оскільки я навчаюся на інженера-механіка. Робочий день тривав 10-12 годин на добу. Працювали 6 днів на тиждень. Вихідний день – неділя.

У селі, де я проходив практику, було 5 студентів із СНАУ, тому наші вихідні завжди проходили дуже насичено, цікаво та весело. Разом з іншими практикантами ми їздили в Австрійські Альпи дихати свіжим повітрям; кататися на катамаранах по

дуже великому озеру Бодензее, яке омиває 3 країни: Німеччину, Австрію та Швейцарію; відвідували такі міста, як Мюнхен, Штутгарт та інші, де милувалися старовинною архітектурою міст. Коли не було можливості брати машину, то каталися на велосипедах, намагаючись знайти найкращі види на прекрасну природу, щоб зробити побільше фотографій собі в альбоми; відвідували різні фестивалі.

Чотири з половиною місяці промайнуло дуже швидко, і я отримав черговий безцінний досвід та нові навички, які будуть необхідні мені в подальшому. Якщо в мене буде ще можливість поїхати за кордон, то я обов'язково поїду ще раз. Для тих, хто вагається, могу порекомендувати одне – якщо є можливість пройти закордонну практику, то не думайте, подавайте документи, вчіть мову та вирушайте! Там ви отримаєте нові знання, знайомства та дуже багато позитивних емоцій. І, як то кажуть, буде що онукам розповісти◆

абітурієнту

ЗНО – 2016: на що варто звернути увагу

1. Реєстрація для участі у зовнішньому незалежному оцінюванні осіб, яким станом на 01 вересня 2015 року виповнилося 16 років, буде відбуватися за паспортами. Зважаючи на стислі терміни реєстрації, радимо якнайшвидше розпочати процедуру отримання паспортів.

2. Реєстрація для участі в ЗНО почнеться 1 лютого та триватиме до 4 березня.

3. Радимо визначитися із спеціальностями та навчальними закладами, до яких плануєте вступати, та ознайомитися з Правилами прийому до обраних Вами ВНЗ. Правила містять перелік конкурсних предметів, з яких вступники подаватимуть сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання.

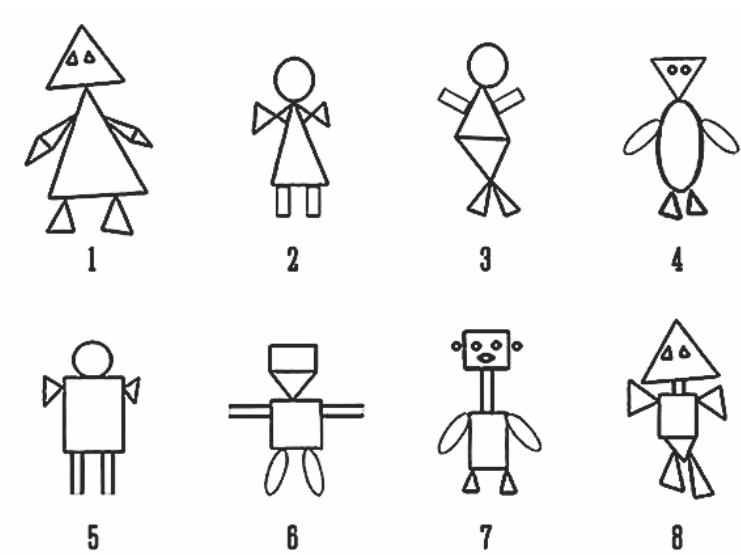
4. Звертаємо увагу, що навчальні заклади можуть вимагати для участі у конкурсі на однакові спеціальності різний перелік конкурсних предметів, з яких необхідно подавати сертифікат ЗНО.

5. Для вступу до Сумського НАУ необхідні 3 сертифікати.

№ п/п	Факультет	Спеціальність	Профільний предмет	Перелік сертифікатів ЗНО для вибору абітурієнтом
1	Агротехнологій та природокористування	Агрономія	Біологія	Математика, географія, історія України, хімія, фізика
		Захист і карантин рослин	Історія України	Біологія, математика, географія, хімія, іноземна мова
		Садово-паркове господарство	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, фізика
		Лісове господарство	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, фізика
		Екологія	Історія України	Біологія, хімія, математика, географія, фізика
2	Юридичний	Право	Історія України	Біологія, математика, географія, іноземна мова, фізика, хімія
3	Харчових технологій	Харчові технології	Біологія	Математика, іноземна мова, історія України, хімія, географія, фізика
4	будівельний	Будівництво та цивільна інженерія	Математика	Географія, історія України, хімія, фізика, біологія, іноземна мова
		Архітектура та містобудування	Творчий конкурс	Математика, географія, історія України, фізика, іноземна мова, біологія, хімія
		Геодезія та землеустрій	Математика	Географія, історія України, хімія, фізика, біологія, іноземна мова
5	Інженерно-технологічний	Агроінженерія	Математика	Географія, фізика, біологія, іноземна мова, хімія, історія України
		Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	Математика	Географія, фізика, біологія, іноземна мова, хімія, історія України
6	Біолого-технологічний	Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва	Біологія	Математика, географія, історія України, хімія, фізика
		Водні біоресурси	Біологія	Математика, географія, історія України, хімія, фізика
7	Ветеринарної медицини	Ветеринарна медицина	Історія України	Математика, географія, хімія, фізика, біологія
		Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	Історія України	Математика, географія, хімія, фізика, біологія
8	Економіки і менеджменту	Облік і оподаткування	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
		Фінанси, банківська справа та страхування	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
		Економіка	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
		Маркетинг	Математика	Географія, історія України, хімія, біологія, іноземна мова
		Менеджмент	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
		Публічне управління та адміністрування	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
		Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія
			Математика	Географія, історія України, біологія, іноземна мова, хімія

тест

Геометрія? Ні, психологія!

Тип 1 – «керівник»
Зазвичай це люди, які мають схильність до керівної і організаторської діяльності. Орієнтовані на соціально значущі норми поведінки, мають талант ораторського мистецтва, який базується на високому рівні мовного розвитку. Добре адаптуються в соціальній сфері, домінування над іншими утримують у певних межах.
Потрібно пам'ятати, що прояв якостей кожного типу залежить від рівня психічного розвитку. При високому рівні розвитку індивідуальні риси розвинені, реалізовані, досить добре усвідомлюються. При низькому рівні розвитку можуть не виявлятися у професійній діяльності, а бути присутніми ситуативно, або, що гірше, – неадекватно ситуації. Це стосується характеристик всіх типів.

Тип 2 – «відповідальний виконавець»
Йому притаманні багато рис типу «керівник», проте у прийнятті відповідальних рішень часто присутні коливання. Цей

Якою є головна риса успішної людини? Численні дослідження стверджують, що це точне знання своїх власних можливостей і постановка цілей трохи вище свого рівня, тоді як менш успішні люди зазвичай ставлять собі нереально високі цілі тільки тому, що переоцінюють власні можливості. Знати сильні й слабкі сторони свого характеру, щоб розвивати перші й тримати під контролем другі – ось ключик до успіху! А допоможе у їх визначенні наш простенький, але досить інформативний тест. Перед Вами 8 типів малюнка людини, складених з простих геометричних фігур: трикутника, кола й квадрата. Вибирайте малюнок, з яким ви себе найбільше асоціюєте, і дивіться відповідь про свої сильні сторони і свій тип особистості.
Інтерпретація тесту заснована на тому, що геометричні фігури, використані у малюнках, розрізняються за семантикою. Трикутник зазвичай відносять до «гострої», «наступальної» фігури, пов'язаної з чоловічим началом. Коло – фігура гладенька, більш співзвучна зі співчуттям, м'якістю, округлістю, жіночністю. З елементів квадратної форми будувати що-небудь легше, ніж з інших, тому квадрат, прямокутник інтерпретуються як специфічно технічна конструктивна фігура, «технічний модуль».

Тип 3 – «тривожно-недовірливий»
Це найбільш творчо обдаровані люди, мають здібності й таланти у різних сферах – від тонких ручних навичок до літературної обдарованості. Зазвичай людям такого типу тісно в рамках однієї професії, вони можуть поміняти її на абсолютно протилежну й несподівану; мають хобі, яке, по суті, є другою професією. Фізично не переносять безлад і бруд. Зазвичай конфліктують через це з іншими людьми. Відрізняються підвищеною вразливістю й часто сумніваються в собі. Потребують м'якого підбадьорювання.

Тип 4 – «учений»
Ці люди легко абстрагуються від реальності, володіють «концептуальним

розумом», відрізняються здатністю розробляти «на все» свої теорії. Зазвичай їм притаманна душевна рівновага й раціональне продумування своєї поведінки. Представники такого типу часто зустрічаються серед осіб, які займаються синтетичними видами мистецтва: кіно, цирк, театральньо-видовищна режисура, мультиплікація і т.д.

Тип 5 – «інтуїтивний»
Люди цього типу мають високочутливу нервову систему, яка швидко виснажується. Легше працюють, коли мають можливість переключення з однієї діяльності на іншу, зазвичай виступають «адвокатами меншості». З цікавістю ставляться до всього нового. Альтруїстичні, часто проявляють турботу про інших, вміють добре працювати руками і мають образну уяву, що дає можливість займатися технічними видами творчості.
Зазвичай виробляють свої норми моралі, мають внутрішній самоконтроль, негативно реагуючи на спроби контролювати їх іззовні.

Тип 6 – «винахідник, конструктор, художник»
Часто зустрічається серед осіб з «технічною жилкою». Це люди, що мають багату уяву, просторове бачення, вони часто займаються різними видами технічної,

художньої та інтелектуальної творчості. Найчастіше є інтровертами, так само, як і інтуїтивний тип, живуть власними моральними нормами, не сприймають ніяких впливів іззовні, крім самоконтролю. Емоційні, одержимі власними оригінальними ідеями.

Тип 7 – «емотивний»
Люди цього типу найбільше співчують іншим, важко переживають жорстокі кадри фільму, можуть надовго бути вибитими з колії і бути враженими жорстокими подіями. Болі й турботи інших людей викликають у них співпереживання і співчуття, на яке вони витрачають багато енергії, в результаті чого стає важкою реалізація їх власних здібностей.

Тип 8 – «нечутливий до переживань інших»
Це абсолютно протилежний емотивному тип. Зазвичай не відчуває переживань інших людей або ставить їх до них з неувагою, навіть посилюючи тиск. Якщо це хороший фахівець, то він може змусити інших робити те, що вважає за потрібне. Для нього характерна емоційна черствість, нерозуміння ситуації й неспроможність усвідомити й правильно оцінити психоемоційний стан іншої людини♦

Підготувала ОЛЕНА МОВЧАН

СВЯТО

В єдності зі своєю країною

АННА БУДАКОВА

День Соборності України – свято, що відзначається щороку в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося 22 січня 1919 року на Софійській площі в Києві.

Традиційно в цей день святкування відбувається низка урочистих, культурно-просвітницьких заходів та покладання квітів до пам'ятників. У Сумах офіційні заходи до Дня Соборності розпочалися з покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку, в якому взяли участь представники адміністрації, викладачі та студенти Сумського національного аграрного університету.

Наступним заходом став так званий «Ланцюг Єдності». Цього року жителі понад 100 міст України, у тому числі й сумчани, сформували

«живий ланцюг». У цій акції могли взяти участь всі бажаючі. Звісно, активне студентство Сумського НАУ разом з викладачами не могло оминати це дійство.

Таким чином, о 11.30 були сформовані дві групи, одна – біля Альтанки, інша – біля ТЦ «Мануфактура». Далі дві колони, а точніше ланцюги, рушили на зустріч один одному, об'єднавшись на середині Харківського моста. «Ми об'єднали два береги Псла. Попереду однієї групи піде дівчина в національному костюмі, інший – хлопець. Це символізуватиме єднання України», – зазначив раніше голова організаційного комітету Володимир Никоненко.

І в цьому контексті хочеться зазначити, що цей день не просто позначка в календарі, а дата, яка змушує задуматися як над минулим України, так й над її світлим майбутнім♦

спорт

Завершилася спартакіада «Здоров'я»

ОЛЕНА МОВЧАН

Вже впродовж багатьох років поспіль у Сумському національному аграрному університеті проводиться спартакіада «Здоров'я» серед викладачів та співробітників СНАУ й коледжів. Її мета – пропагування здорового способу життя, розвиток фізичної культури і спорту, підвищення ефективності навчально-тренувальної роботи зі збірними командами студентів, оздоровлення викладачів та співробітників, організація активного відпочинку, виявлення найсильніших команд. До програми спартакіади включено 5 видів спорту: міні-футбол, волейбол, дартс, настільний теніс та шахи.

12 січня 2016 року відбулося урочисте відкриття спартакіади та перші командні змагання. Вітаючи спортсменів, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Валерій Жмайлов відзначив, що проведення цього заходу дає прекрасну можливість не тільки позмагатися в улюблених видах спорту, а й поспілкуватися викладачам різних навчальних закладів великого освітнього комплексу СНАУ. «Викладачі, які активно займаються спортом – це чудовий приклад для студентів», – зауважив Валерій Миколайович. Слід відзначити також, що й керівний склад не лишається осторонь, показуючи приклад іншим: активними спортсменами є директор Сумського коледжу Андрій Чортенко, директор Путивльського коледжу Олександр Тельонков та директор Маловисторопського коледжу Володимир Федина, а також проректор з наукової роботи та економічних питань Олександр Маслак і директор інституту заочної освіти Віктор Сергієнко.

Взагалі, як зазначає завідувач кафедри фізвиховання Сергій Хоменко, у цьому році навіть попри складні погодні умови участь у змаганнях взяли 78 викладачів, 3 з яких – майстри спорту. Організацію та суддівство, як завжди, взяла на себе кафедра фізвиховання. А на переможців чекали призи від

університету й профкому викладачів та співробітників.

А хто ж переміг у цьогорічній спартакіаді? За інформацією, наданою кафедрою фізвиховання, результати є такими:

Міні-футбол

- 1 місце – Сумський коледж
- 2 місце – Глухівський агротехнічний інститут
- 3 місце – Сумський НАУ

Волейбол

- 1 місце – Глухівський агротехнічний інститут
- 2 місце – Путивльський коледж
- 3 місце – Маловисторопський коледж

Шахи

Командні результати:

- 1 місце – Сумський НАУ
- 2 місце – Глухівський агротехнічний інститут
- 3 місце – Маловисторопський коледж

Особиста першість:

- 1 місце – В'ячеслав Пилипенко (Сумський НАУ)
- 2 місце – Ярослав Кельбас (Глухівський агротехнічний інститут)
- 3 місце – Віктор Прокопченко (Маловисторопський коледж)

Настільний теніс

- 1 місце – Сумський НАУ
- 2 місце – Сумський коледж
- 3 місце – Маловисторопський коледж

Дартс

- 1 місце – Андрій Фастов (Сумський коледж)
- 2 місце – Андрій Бутенко (Сумський НАУ)
- 3 місце – Вадим Середа (Глухівський агротехнічний інститут)♦

пізнавально

Цікаві історичні факти про суд

Чим закінчилася вікова судова тяганина за спадок найбагатшого англійця?

У 1798 році помер найбагатший на той момент англієць Вільям Дженненс, що не мав дружини і дітей і не залишив заповіту. Спочатку суд призначив головним спадкоємцем його внучатого племінника, який помер в юності, а потім статок в 2000000 фунтів намагалися розподілити між іншими родичами, яких з часом оголошувалося все більше і більше. Судові процеси в підсумку розтягнулися на кілька поколінь і закінчились через 117 років після смерті Дженненса через те, що весь спадок був витрачений на оплату послуг адвокатів.

Для чого китайці у середньовіччі носили темні окуляри, які не захищають від сонця?

У Китаї з 12 століття використовувались темні окуляри, зроблені з плоских пластинок димчастого кварцу. Вони не захищали від сонячного світла, а застосовувались для уникнення поглядів сторонніх. Зокрема, такі окуляри надягали під час засідань судді, щоб ніхто в залі суду не побачив їх емоції, передані виразом очей.

Якою мовою був написаний указ про обов'язкове вживання англійської мови в англійських судах?

У 1362 році англійський парламент прийняв указ про обов'язкове використання англійської мови в державних судах. У той час верхівка англійського суспільства говорила переважно французькою, але представники нижчих станів її не знали і не могли зрозуміти, які питання їм задає суддя і в чому їх звинувачують. Причому текст самого указу був написаний теж французькою.

Який закон розподілу цифр дозволяє перевіряти на достовірність фінансові дані?

Існує математичний закон Бенфорда, який свідчить про те, що розподіл перших цифр в числах якихось наборів даних з реального світу нерівномірний. Цифри від 1 до 4 в таких наборах (наприклад, статистика народжуваності або смертності, номери будинків і т.п.) на першій позиції зустрічаються набагато частіше, ніж цифри від 5 до 9. Практичне застосування цього закону полягає в тому, що за ним можна перевіряти на достовірність бухгалтерські та фінансові дані, результати виборів і багато іншого. У деяких штатах США невідповідність даних закону Бенфорда навіть є формальним доказом у суді.

Звідки взявся вираз «справа вигоріла»?

Раніше, якщо судова справа зникала, то людині не можна було пред'явити законне обвинувачення. Справи нерідко згорали: або від пожежі в дерев'яних будівлях судів, або від навмисного підпалу. У таких випадках обвинувачені говорили: «Справа вигоріла». Сьогодні цей вираз використовується, коли ми говоримо про вдале завершення великого починання.

Який суд вважає Вікіпедію достовірним джерелом інформації?

У судовій системі Німеччини Вікіпедія (німецькою мовою) є загальноновизнаним достовірним джерелом інформації.

Що потрібно було чеському селищу, щоб отримати статус міста?

У середньовічній Чехії населений пункт, щоб отримати статус міста, повинен був самостійно вершити суд, мати митницю і пивоварний завод.

Звідки взявся вираз «повернемося до наших баранів»?

В одній французькій комедії у середні віки багатий сукнар подає до суду на пастуха, що викрав у нього овець. Під час засідання сукнар забуває про пастуха і докоряє його адвокату, який раніше не сплатив йому за шість ліків сукна. Суддя перериває промову словами: «Повернемося до наших баранів», які згодом стали крилатими♦

оголошення

А ти вже заповнив анкету на сайті?

Нагадуємо, що в Сумському НАУ триває анонімне анкетування, покликане покращити якість начального процесу у нашому навчальному закладі.

Шановні студенти, просимо активніше долучатися до голосування та підкреслюємо, що основна мета анкетування – це не зведення рахунків з викладачами і не спосіб викриття невдоволених студентів (анонімність гарантована!), а виявлення «слабких місць» у навчальному процесі.

Для того, щоб заповнити анкету, заходьте, будь ласка, на сайт СНАУ sau.sumu.ua, розділ «Студенту» – «Анкетування»♦

До уваги науковців!

20-21 квітня 2016 року в Сумському національному аграрному університеті відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції економіки та менеджменту аграрного сектору Центральної та Східної Європи», присвячена 80-річчю з дня народження професора І.М. Брюховецького♦

профорієнтація

Табір «Есо-Prof»: школярі Сумщини в гостях у СНАУ

ОЛЕНА МОВЧАН

3-6 січня 2016 року на базі Сумського національного аграрного університету працював перший профорієнтаційний табір для школярів випускних одинадятих класів з усієї Сумської області «Есо-Prof», участь у якому була безкоштовною. Запроваджуючи такий захід, його

організатори ставили собі за мету допомогти школярам у виборі майбутньої професії, надати якнайповнішу інформацію про наш університет, створити атмосферу занурення у студентське життя. У цьому їм допомагали студенти, які на ці дні стали вожатами і весь свій час проводили разом з дітьми.

Програма перебування була вкрай насиченою: тренінги з особистісного розвитку, знайомство з факультетами та спеціальностями, імітаційні ігри «Судове засідання» та «Екологічний маркетинг», майстер-класи з сервірування новорічного столу, виготовлення карамелізованого попкорну, адигейського сиру, дегустація ковбасних виробів; еко-квест «Чотири стихії», майстер-класи з сучасного танцю, виїздки коней, дресирування собак, екскурсії до музею історії СНАУ та музеїв факультету вет-медицини (патоанатомії, зоологічного та акушерства) – це далеко не повний перелік того, чим займалися діти впродовж цих чотирьох днів.

Під час зустрічі з представниками компанії «Ukrlandfarming» учні познайомилися з директором департаменту з управління персоналом Наталією Романенко та менеджером з підбору персоналу Христіною Бархударовою, дізналися багато цікавого про цей вертикально інтегрований агрохолдинг з найбільшим земельним банком в Україні. Така потужна компанія, звісно, потребує високопрофесійних кадрів і здатна запропонувати випускникам аграрних вишів робочі місця, тим більше, що наразі триває тісна співпраця «Ukrlandfarming» з Сумським НАУ. Представники компанії розповіли, які переваги має аграрна освіта в Україні та подальша

робота в аграрному секторі. Спілкування пройшло у невимушеній атмосфері, швидко, нагадуючи не презентацію, а вільну бесіду зацікавлених сторін – з питаннями, відповідями, репліками та уточненнями. І, можливо, комусь з учасників табору ця зустріч допоможе визначитись у виборі професії.

Дні, насичені подіями, заходами, емоціями та враженнями, пролетіли дуже швидко, і ось настав час підведення підсумків та офіційного закриття табору. Вітаючи учасників, ректор СНАУ Володимир Ладика висловив сподівання, що вони приймуть рішення стати студентами нашого університету, отримають хорошу професію і будуть успішними людьми. «Свого часу я теж став студентом СНАУ (на той час Сумського філіалу Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В.Докучаєва) саме завдяки такому заходу, коли нас, школярів випускних класів, зібрали, щоб розповісти про переваги отримання аграрної освіти», – розповів ректор.

Володимир Іванович вручив подяки студентам-активістам, які працювали в таборі вожатами: Оксані Курило, Олександрі Рубін, Ірині Данилової, Анні Будаковій, Анні Ляшко, Ірині Івашук, Валерію Денисенку, Євгену Савіну, Анні Полятикіній, Оксані Коваленко, Антону Вербицькому та Ксенії Феоктистовій.

Яскравою фінальною крапкою стала презентація учасниками команд спеціальностей Сумського НАУ. Що потрібно знати й вміти, щоб працювати на цій роботі, які особистісні риси та якості повинні бути притаманні фахівцю, чим займаються спеціалісти цієї справи – на ці та інші питання потрібно було підготувати відповіді, щоб якнайкраще презентувати спеціальність.

А що б хотіли змінити учасники у програмі чи форматі проведення табору? Чи задоволені вони тим, як пройшли ці дні? Відповідь на ці питання була майже одностайною: так, задоволені, але часу було мало, і в подальшому треба робити програму хоча б тижневою. Також переважна більшість учнів зізнається, що після близького знайомства з нашим університетом у них виникло бажання стати студентами СНАУ. І навіть якщо хтось обере для себе інший шлях, то час, проведений у СНАУ, не буде вважатися витратеним даремно, адже нові знання, враження, нові друзі – це те, що залишиться у кожного. Тож сподіваємося на подальші зустрічі!♦

